

Sygn. akt I ACz 1841/13

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Janusz Kaspryszyn (spr.)
Sędzia SA:	Elżbieta Lipińska
Sędzia SA:	Dariusz Kłodnicki

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2013 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z wniosku uprawnionych: **1. (...) Hotel sp. z o.o. w K.,**
2. (...) sp. z o.o. sp. k. w K., 3. L. M.

przy udziale obowiązanej: **Banku (...) S.A. we W.**

o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania

na skutek zażalenia uprawnionych

na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 1 sierpnia 2013 r., sygn. akt X GCo 23/13

p o s t a n a w i a: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Uprawnieni wnieśli o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o stwierdzenie nieważności wypowiedzenia umowy o kredyt inwestycyjny zawartej w dniu

2 października 2008 r. między Bankiem a spółką (...) sp. z o.o. w K., dokonanego przez obowiązanej pismem datowanym na dzień 29 stycznia 2013 r.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek uprawnionych.

Sąd pierwszej instancji ocenił, że uprawnieni wywodzili, że obowiązany wypowiedział umowę kredytu zawartą z uprawnionym ad/1 w toku realizacji wdrożonego planu naprawczego, co było niezgodne z treścią art. 75 ust. 3 prawa bankowego, w myśl którego wypowiedzenie umowy kredytu z powodu utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej lub zagrożenia jego upadłością nie może nastąpić, jeżeli bank zgodził się na realizację przez kredytobiorcę programu naprawczego.

Na dowód zasadności swojego roszczenia w udzieleniu zabezpieczenia uprawnieni przedstawili zawartą przez uprawnionego ad/1 z obowiązany umowę kredytu z dnia 2 października 2008 r. oraz dokumenty obrazujące solidarną odpowiedzialność z kredytobiorcą spłaty kredytu przez uprawnionego ad/2 i ad/3. Nadto przedstawili treść złożonego przez obowiązanej w dniu 29 stycznia 2013 r. wypowiedzenia rzeczowej umowy na skutek stwierdzenia

zagrożenia terminowej spłaty, z powodu utraty zdolności kredytowej oraz niedotrzymania warunków udzielenia kredytu.

W ocenie Sądu Okręgowego z art. 75 ust. 3 prawa bankowego wynika, że wypowiedzenie umowy kredytu z powodu utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej lub zagrożenia jego upadłością nie może nastąpić, jeżeli bank zgodził się na realizację przez kredytobiorcę programu naprawczego. Sąd pierwszej instancji wskazał, że powołany przepis nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego, ponieważ wypowiedzenie jest możliwe, jeśli bank stwierdzi, że program naprawczy nie jest należycie realizowany. W ocenie Sądu pierwszej instancji uprawnieni nie uprawdopodobnili, by wypowiedzenie umowy kredytu złożone przez obowiązanego, jako niezgodne z przepisami prawa bankowego, dotknięte było sankcją nieważności. Na podstawie przedstawionych dokumentów nie sposób ustalić, by w istocie strony poczyniły zgodne ustalenia w zakresie wdrożenia planu naprawczego i przystąpiły do jego realizacji. Uprawnieni wskazali, że efektem prowadzonych przez strony rozmów zmierzających do ustalenia planu naprawczego był aneks nr (...), obejmujący plan naprawczy mający zapewnić osiągnięcie przez kredytobiorcę płynności finansowej, umożliwiającej terminową realizację zobowiązań. Zdaniem Sądu Okręgowego, z treści tego dokumentu nie wynika jednoznacznie, aby stanowił on plan naprawczy. Ujęto w nim jedynie dodatkowe zabezpieczenia wierzytelności obowiązanego z tytułu umowy kredytu m. in. ustanowienie zabezpieczenia przyszłego w postaci blokady na rachunku depozytowym kwoty 2.000.000 zł, które kredytobiorca zobowiązał się zgromadzić na rachunku depozytowym do dnia 31 grudnia 2012 r. do kwoty min. 1.000.000 zł, do 31 grudnia 2013 r. do kwoty min. 2.000.000 zł, umowę kaucji do kwoty 300.000 zł.

Zdaniem Sądu Okręgowego dokumenty stanowiące prowadzoną między stronami korespondencję obrazują jedynie stanowiska i propozycje stron dotyczące restrukturyzacji kredytu. Nie sposób jednak na ich podstawie ustalić przyjętego planu naprawczego i zweryfikować, czy był on w istocie prawidłowo wykonywany przez uprawnionych. Nie można zatem przyjąć, by na potrzeby przedmiotowego wniosku roszczenie stwierdzenia nieważności wypowiedzenia jako niezgodnego z ustawą zostało uprawdopodobnione.

Skoro na podstawie materiału zgromadzonego w aktach sprawy Sąd pierwszej instancji nie mógł nabrać przekonania o obiektywnym istnieniu jednej z kumulatywnych przesłanek zabezpieczenia, przedmiotowy wniosek uprawnionych podlegał oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł w zaskarżonym postanowieniu.

Zażalenie na postanowienie wnieśli uprawnieni, którzy zaskarżyli je w części, w jakiej Sąd Okręgowy oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia przez nakazanie wpisania ostrzeżenia:

a) w księdze udziałów spółki (...) sp. z o.o. w K. – o zakazie wykonywania uprawnień i zaspokojenia się Banku (...) Spółka Akcyjna we W. z przedmiotu zastawu finansowego ustanowionego przez Uprawnionego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

z siedzibą w K. na przysługujących jej 4000 (czterech tysiącach) udziałów w kapitale zakładowym (...) Hotel spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (t.j. z 2012 r., Dz. U. Nr 942) w celu zabezpieczenia wierzytelności Banku wynikającej z umowy o kredyt inwestycyjny nr (...) z dnia 2 października 2008 r.,

b) w księdze udziałów spółki (...) sp. z o.o. w K. i w rejestrze zastawów – o zakazie wykonywania uprawnień i zaspokojenia się Banku (...) Spółka Akcyjna we W. z przedmiotu zastawu rejestrowego ustanowionego przez spółkę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na przysługujących jej 4000 (czterech tysiącach) udziałów w kapitale zakładowym (...) Hotel spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. w celu zabezpieczenia wierzytelności Banku wynikającej z umowy o kredyt inwestycyjny nr (...) z dnia 2 października 2008 r., na podstawie umowy zastawu rejestrowego na udziałach

w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością zawartej dnia 24 października 2008 r., zmienionej następnie aneksem nr (...) zawartym dnia 11 maja 2010 r. i aneksem nr (...) zawartym dnia 10 sierpnia 2008 r. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (t.j. z 2009 r., Dz. U. Nr 67, poz. 569 ze zm.).

Uprawnieni zarzucili naruszenie art. 730 [1] k.p.c. w zw. z art. 243 k.p.c. przez oddalenie wniosku skutkiem:

- uznania, że uprawnieni uprawdopodobnili roszczenia, które winno zostać zabezpieczone przez Sąd,
- błędnej wykładni przepisów i w konsekwencji błędnego ich zastosowania przez uznanie, że uprawdopodobnienie roszczenia oznacza, że istnieje znaczna szansa na istnienie roszczenia, podczas gdy przepis prawa nie nakłada na stronę obowiązku udowodnienia dochodzonego roszczenia, czy też jego uprawdopodobnienia w stopniu graniczącym z pewnością.

Uprawnieni wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia przez uwzględnienie wniosku uprawnionych i udzielenie zabezpieczenia przez wpisanie ostrzeżeń w księdze udziałów spółki i rejestrze zastawów oraz o zasądzenie kosztów postępowania wywołanego zażaleniem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest nieuzasadnione.

Należy zwrócić uwagę, iż zasadą jest rozstrzygnięcie sporów między stronami w wyniku prawomocnych wyroków sądowych, które nie są oparte tylko na uprawdopodobnieniu określonych okoliczności, lecz na wykazaniu (udowodnieniu) swoich twierdzeń, zabezpieczenie roszczenia należy traktować jako wyjątek od tej zasady, a w konsekwencji wprowadzenie do obrotu prawnego takiego orzeczenia może nastąpić tylko przy wystąpieniu pozytywnych przesłanek zabezpieczenia i braku negatywnych przesłanek proceduralnych.

Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, że nie została spełniona przesłanka uprawdopodobnienia roszczenia, wynikająca z art. 730[1] § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 75 ust. 3 prawa bankowego wypowiedzenie umowy kredytu z powodu utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej lub zagrożenia jego upadłością nie może nastąpić, jeżeli bank zgodził się na realizację przez kredytobiorcę programu naprawczego. Zgodnie zaś z ust. 4 wyżej wymienionego artykułu przepis ust. 3 stosuje się przez cały okres realizacji programu naprawczego, chyba że bank stwierdzi, iż program naprawczy nie jest w sposób należyty realizowany.

Uprawnieni winni byli uprawdopodobnić, że wiązał ich program naprawczy zaakceptowany przez bank i że program ten był należyty realizowany.

W takim bowiem przypadku można byłoby przyjąć za uprawdopodobnione, dla potrzeb związanych z udzieleniem zabezpieczenia, że oświadczenie z dnia 29 stycznia 2013 r. o wypowiedzeniu umowy (k. 52) było niezgodne z przepisami ustawy Prawo bankowe i jako takie mogło być uznane za nieważne.

Niewątpliwie z akt sprawy wynika, że strony prowadziły pertraktacje w celu restrukturyzacji spłat kredytu, którym można przypisać charakter działań zmierzających do ustanowienia programu naprawczego w rozumieniu art. 75 ust. 3 prawa bankowego. Uprawdopodobnia to w szczególności dokument z dnia 5 stycznia (k. 40-41), sporządzony przez Bank w związku z „Warunkami restrukturyzacji zadłużenia (...) Hotel sp. z o.o.”, Warunki Restrukturyzacji Zadłużenia z dnia 5 stycznia 2011 r. (k. 40v.-41) oraz pismo z dnia

10 stycznia (k. 41v.), w którym uprawniony wskazuje na akceptację katalogu zmian z pisma z dnia 5 stycznia po uzupełnieniu o zapisy przekazane Bankowi w dniu 16 grudnia 2010 r., email z marca 2011 r. (k. 42) oraz pismo z dnia 22 czerwca 2011 r. (k. 44-45). Jednak czynności te miały miejsce przed złożeniem przez Bank wcześniejszego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, złożonego dnia 29 czerwca 2011 r. (arg. z k. 38). Wbrew stanowisku uprawnionych treść aneksu nr (...) do umowy z dnia 20 lipca 2011 r. (k. 37-38) nie potwierdza, aby Bank zgodził się na realizację programu naprawczego. Z dokumentu tego wynika, że strony doszły do porozumienia co do zmiany umowy w zakresie dotyczącym zabezpieczenia kredytu (§ 4 aneksu, k. 37v.), że dalsze postanowienia umowy kredytowej pozostają bez zmian (§ 7 ust. 1 aneksu, k. 38), a aneks wchodzi w życie po ustanowieniu zabezpieczeń (§ 7 ust. 2 aneksu), zaś z chwilą wejścia w życie aneksu Bank cofa oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu dokonane pismem z dnia 29 czerwca 2011 r. (k. 38).

Aneks nr (...) z dnia 20 lipca 2011 r. – prima facie – wskazuje jedynie warunki w zakresie dodatkowych zabezpieczeń, przy zachowaniu których umowa o kredyt będzie kontynuowana w dotychczasowym kształcie, mimo że Bank złożył już oświadczenie o wypowiedzeniu umowy.

Przeciwko przyjęciu, że aneks nr (...) z dnia 20 lipca 2011 r. stanowił zakończenie pertraktacji w przedmiocie wdrożenia planu naprawczego przemawia treść paragrafu 6.01 pkt b umowy z dnia 2 października 2008 r., w ramach którego strony przewidziały różne sposoby reagowania w przypadku stwierdzenia przez Bank, że zagrożona jest terminowa spłata kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy (k. 34v.). To postanowienie umowne umożliwiało m. in. stosowanie dodatkowych zabezpieczeń lub wprowadzenie programu naprawczego. Na obecnym etapie sprawy nie można uznać, że celem zawarcia aneksu nr (...) było związanie się przez strony programem naprawczym, skoro z jego treści wynika, że dotyczył on wprowadzenia dodatkowych zabezpieczeń oraz kwestii cofnięcia przez Bank oświadczenia o wypowiedzeniu umowy w celu realizacji umowy na dotychczasowych warunkach. W ocenie Sądu Apelacyjnego program naprawczy

w rozumieniu paragrafu 6.01 pkt b umowy oraz art. 75 ust. 3 prawa bankowego nie jest równoznaczny jedynie dodatkowemu zabezpieczeniu spłaty kredytu. To działania kompleksowe o daleko idących konsekwencjach dla bytu umowy kredytowej (art. 75 ust. 3 i 4 prawa bankowego). Skoro w treści aneksu nr (...) nie posłużono się pojęciem program naprawczy, to trudno prima facie uznać, że wskazany aneks stanowi program naprawczy w rozumieniu art. 75 ust. 3 i 4 prawa bankowego. Należy

w tym miejscu przypomnieć, że uprawdopodobnienie jest słabszą formą od udowodnienia. Oznacza ono jednak uzasadnienie zgłoszonych twierdzeń o istnieniu roszczenia, dające przekonanie o jego prawdopodobieństwie. Roszczenie jest zatem uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa na jego istnienie.

W świetle powyższego takich wniosków wyciągnąć odnośnie do twierdzeń skarżących nie można.

Nie może ująć uwagę, że uprawniona spółka w piśmie z dnia 10 stycznia 2011 r. (błąd w piśmie odnośnie do roku) zastrzegła, że przyjmuje katalog zmian z pisma z dnia 5 stycznia 2011 r. (też błąd w piśmie odnośnie do roku) ze zmianami (k. 41v.), a przed oświadczeniem z dnia 29 czerwca 2011 r. Przeciwko wnioskowi o związaniu się stron umowy kredytu programem naprawczym prima facie przemawia również treść pisma Banku z dnia 17 sierpnia 2012 r. (k. 47v.), w którym Bank odwołuje się do rozmów w sprawie restrukturyzacji kredytu prowadzonych w II kwartale 2012 r. oraz wskazuje na warunki, które umożliwią rozważenie restrukturyzacji kredytu we wskazanym zakresie.

W tej sytuacji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego nie jest możliwe stwierdzenie, że strony faktycznie łączył program naprawczy określony

w aneksie nr (...), skoro w tym aneksie brak jest takiego stwierdzenia. Takie stanowisko jest uzasadnione także wynikiem porównania treści aneksu z dnia 20 lipca 2011 r.

(k. 37-38) i (...) sp. z o.o. z dnia

5 stycznia 2011 r. (k. 40v.-41). Zakres aneksu ma węższy charakter przedmiotowy niż proponowane (...) Hotel sp. z o.o.

Jednocześnie z pisma (...) Hotel sp. z o.o. z dnia 3 stycznia 2013 r. należy wnioskować, że spółka ta nie dotrzymała terminu spłaty części zadłużenia wobec Banku (k. 48). Okoliczność ta pozwala również – na obecnym etapie postępowania – przyjąć, że nawet w sytuacji ustanowienia programu naprawczego nie można byłoby uznać za uprawdopodobnione, że był on w sposób należyty realizowany.

Wyżej wymienione okoliczności przeciwstawiają się możliwości przyjęcia, że uprawnieni uprawdopodobnili roszczenie o stwierdzenie nieważności wypowiedzenia umowy kredytu dokonanego pismem z dnia 29 stycznia 2013 r.

Mając powyższe na uwadze – Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. – postanowił jak na wstępie.

MR-K